

Listek.

Kmeti triumvirat.

Historičen roman. Pisal A. Koder.

(Dalje.)

10.

Ilja und einer aus dem Triumvirat Michael Guzeč wurden nach langem Herumirren in den Wäldern gefangen und nach Wien gebracht. Diemitz.

Bilo je tri dni pozneje. V Celji je bil razburjen dan, da zgodovina ne pomni enakakega v njegovem ozidju. Razglasilo se je namreč javno po gosposki, da se vrši drugo jutro surtna sodba nad obsojenimi kmeti uporniki. Htelo je tedaj kmeti ljudstvo iz okolice in celo iz oddaljenih krajev, da bi še jeden pot videlo tega in onega nesrečnega sorodnika ali prijatelja ter se poslovilo od njega na zadnjem potu.

Ob mestnem ozidju slonel je isti večer tudi svolas slepec poleg svoje mlade spremljevalke.

Poslednja se je ozirala pazljivo proti mestnim vratom, kakor da bi težko pričakovala nekoga, ki se ima vrniti iz mesta. Ko se je pa jelo med tem mračiti, postajal je starec vedno bolj nemiren in vprašal je pogosto:

"Jela, ali ni deklica Ilje?"

Ko je molčala deklica ali odgovarjala s tolažilnimi izgovori, da se oče ne lahko vrne in da ga zadržuje iz njegove prevažni posele, stresal je slepec z glavo in zagotavljal:

"Nebo, zakaj si poslalo še to zadnjo in največjo kazen nad glavo najbolj nesrečnega človeka na svetu? Zakaj se mu moral naznaniti goljufive poveljnikove obljube! Le zvesti ga je hotel k sebi, da se masčuje ob enem nad ljudstvom in njegovim voditeljem."

"Saj so nama oče obljubovali, da se varujejo in da hočejo le opazovati okoliščine, ali je še pomoči nesrečnim bratom in da se ne dajo spoznati nikomur!", pristavi s tresočim glasom deklica, in jok jo posili med govorico.

Molčal je slepi Marko Gregorič potem. Odkrivali ni hotel nesrečnemu otroku črnih slutenj zaradi svojega sina, ki je bil že zjutraj odšel v mesto, da bi smrti rešil svoje tovariše.

Temna noč je legla med tem na zemljo in daniti se je jelo že zopet jutro, ali Ilja se še ni bil vrnil k svojim tovarišema, ki sta ga s težkim sram pričakovala zunaj mesta.

Stoprav ko je vzhajalo solnce in je postajal šum v mestu vedno živahnješi, strpel ni slepec in njegova mlada spremljevalka dalje na prejšnjem mestu. Pridružila sta se oba silnej množici, ki je hitela v mesto gledat, kako se bodo kaznovali kmeti uporniki.

Popisovati nečemo natanko, kaj sta tu videla naša znanca Marko Gregorič in njegova vnukinja Jela.

Opomniti hočemo le obče znani zgodovinski čin, da je bilo petsto kmetov vstajev v pričo njihovega poveljnika Ilje Gregoriča usmrtenih, akoravno je skrivaje poslednji radovoljno ponudil svoje življenje za njihovo svobodo zatirajoč, da je le on sam urok njihove krivde.

Še isti večer, ko je padlo na glavnem trgu v Celji petsto kmetov glav, razširila se je novica, da je tudi vjet triumvir Guzeč, ki se je v mestu izdal s tem, da je občeval s slepim Markom Gregoričem in njegovo mlado vnukinjo. Že drugi dan naznanil je mestni stotnik radovednej množici, ki je pozvedovala po Iljevi in Guzečevi osodi, da ima povelje poslani oha v Beč, kjer se bodeča sodila pri odločitvi vojne sodbi.

Poslednja žalostna novica pa je odločilno vplivala na kmeti vstajo. Ko so zvedeli to nesrečno vest posamezni vstajski oddelki, ki so se bili po izgubljenem boju pri Sv. Petru umaknoli v oddaljene gozd ali celo čez meje deželne, upadlo jim je srce in pogum ter so se razkropili na razne strani. Le dve osobi izmed nekdanj na tisoče broječih kmetov vstajev in prijateljev niste izgubili zadnjega upa. Že drugi dan po teh dogodkih videli so potniki na celjsko-dunajski cesti slepega Marka Gregoriča in njegovo vnukinjo Jelo potovarjati proti daljnemu glavnemu mestu avstrijskega cesarstva.

Žalostni časi so prišli po teh dogodkih kmetom v slovenskih deželah. Jedno leto je skoro minolo, kar so se bile jelo pripravljati skrivne priprave za kmeti vstajo, ki je prelila toliko krvi brez najmanjšega uspeha. Kmeti delo ni le samo mnogo krepkih rok pogrešalo, temveč ljudstvo je bilo vseskozi zbegano.

Opustošena je bila vsa kmetija in obrtnija. Vsak je le računal na boljše bodočnost, ko bo živel — svoboden brez davkov, brez tlake v popolnej materialnej obilosti. V takih nadah živel je kmet le od danes do jutre, ali na to, kaj bo pozneje in kaj potem, ako ga vse nade ogoljufajo, niti misli ni. Temstraneje pa je bilo prepričanje po vseh izgubljenih bojih, da se po potu lastne sile ne hodi ne k sreči niti k blagostanju.

Kakor čez noč bila si je gosposka zopet v svesti svoje prejšnje moči, ko je bila razbita pri Sv. Petru zadnja vstajka vojska. Strašni dnevi povračila so sedaj napočili za pogrebo svobodnih kmetov. Kar niso uničili gosposki in kmeti vojniki drveči od sela do sela, terjal je zdaj zopet grajšak za zaostale davke, opuščeno tlako itd. Kdo bi se bil tudi branil po takej vojni nesreči ukazom vsemočnega gospodstva. Naravno je bilo tedaj, da je divjala strašna lakota po dolenskih in spodnještajerskih okrajih, med tem ko je grajska gospoda s krasnimi veselnicami praznovala slavno zmago nad sužnim kmetstvom.

Z nepopisljivo strogostjo se je po gosposki izterjaval zadnji po kmetih dolžni vinar že zaradi tega, da se toliko jasneje pokaže, kje je zagotovljena moč za vse večne čase, in kje naj vlada pokorščina in sužnost. Polne knjige bi se mogle napisati posameznih grozodejstev, ki so se vršila po gosposki zmagi nad ubogim kmetstvom, a proti vsemu nasilstvu ni bilo niti pritožbe niti pomoči, kajti zločin je bila za vselej — po krivdi vzbujena zadnja kmeti sila.

Če neki zgodovinar trdi, da uživa vsak narod osodo, kakoršno zasluži, je, moramo temu nasprotovati v korist slovenske raje, ki se je več stoletij, a vzlasti po nesrečni kmeti vstaji hudo tlačila. Narod, ki se dvigne kakor jeden moč za svoje človeške pravice brez vsacega političnega vpliva, je boljše osode vreden, kakor je bila slovenskim kmetom stoletja in stoletja.

S temi vrsticami smo hoteli le naznačiti položaj onih — srečnih — bolj rečeno nesrečnih kmetov, kateri niso našli smrti v boju zoper svoje tlačitelje. Upamo si trditi, da so oni v svojej nepopisljivej bedi zavidali iste brate svoje, ki so prelili kri za staro pravdo.

(Dalje prihodnjič.)

Nad 30 let se je obnašal
DR. RICHTERJEV
SVETOVNI, PRENOVLJENI
"SIDR"
Pain Expeller
kot najboljši lek zoper
REUMATIZEM,
POKOSTNICO,
PODAGRO itd.
in razne reumatične
neprilike.
SANO: 25ct. in 50ct. v vseh lekarnah
ali pri
F. A. Richter & Co.
215 Pearl Street,
New York.

Naravna kalifornijska
vina na prodaj.
Dobro črno vino po 60 do 60 ct.
galon s posodo vred.
Dobro belo vino od 60 do 70 ct.
galon s posodo vred.
Izvrstna tropavica od \$2.50 do \$3
galon s posodo vred.
Manj nego 10 galon naj nhlče
na naroča, ker manje količine ne
morem razpošiljati. Zajedno s na-
ročilom naj gg. naročnik dopiše
denar, oziroma Money Order.
Spoštovanjem
Nik. Radovlah,
594 Vermont St.,
SAN FRANCISCO, CAL.

Rojakom v Clevelandu, Ohio,
in okolici priporočam svoj
SALOON,
1776 St. Clair St.,
tik bančne podružnice g. Frank
Sakserja iz New Yorka,
kjer točim izvrstno Leysy-jevo
pivo, domača in importirana vina,
whiskey, likere in pivo v stekleni-
cah ter prodajam dobre smodke in
je na razpolago sveži prigrizek.
Ob jednem se priporočam roja-
kom za

TOLMAČA,
ake kedo ponesreči in se poško-
duje v tovarni, da mu iztirjam
odškodnino, ker imam v tem že
večletne skušnje in postopam z ro-
jaki pošteno ter jih varujem brez-
vestnežev.

GAŠPER KORČE,
1776 St. Clair St., Cleveland, Ohio.

Rojaki, podpirajte rojaka!
Podpisani priporočam svojo dobro urejeno
GOSTILNO,
v kateri točim vedno SVEŽE PIVO, proda-
jam DOBRE SMODKE in LIKERJE. Pri
meni se tudi dobi vsak dan DOBRA HRANA.
Ako kak rojak pride v FOREST CITY, PA.,
naj na postaji vpraša za mene in gotovo bo
prišel do mene in do znancev. Ako kedo po-
trebuje kak svet, naj se name obrne. Naše
geslo toraj bodi:
svoji k svojim!
Martin Muhič, lastnik.

John Venzel,
74 Munich St., Cleveland, Ohio,
izdelovalec kranjskih in nemških
harmonik
se priporoča rojakom za izdelovanje
in popraviljenje harmonik. Delo na
pravim na zahtevanje naročnikov.
Cene so primerno nizke, a delo
trpežno in dobro. Cene trivrstnih
od \$22 do \$45. Plošče so iz najbolj-
šega cinka. Izdelujem tudi plošče
iz aluminija, niklja ali medenine.
Cena trivrstnih je od \$45 do \$80.
Več in natančno povč:
JOHN VENZEL,
74 Munich St., Cleveland, Ohio.
Lepo urejena
SLOVENSKA GOSTILNA
v Ely, Minn.,
v kateri vedno točim izvrstno pivo,
fino vina in whiskey, prodajam
tudi domače in importirane smod-
ke. Dalje naznanjam rojakom, da
pošiljam denarje v staro domovi-
no in sem v svesti g. Fr. Sakser-
jem v New Yorku; rojake tudi rad
postrežem v družih zadevah glede
voznih listkov, posebno ako kdo
želi koga sem vzeti, ali potuje v
staro domovino. Z veselstvom
IVAN GOVŽE.

JOHN KRACKER
1199 St. Clair St., Cleveland, O.

Rudeče vino (Concord) prodajam
po 50c galono; belo vino (Catawba)
po 70c galono.
NAJMANJŠE NAROČILO ZA VINO
JE 50 GALON.
BRINJEVEC, za ktere sem im-
portiral brinje iz Kranjskega, velja 12
steklenic \$15.00. Brinjevec je najboljše
vrste, ker je žgano na isti način, ka-
kor doma na Kranjskem.
NAROČAM JE PRILOŽITI DENAR
Za obila naročila se priporoča
JOHN KRACKER
1199 St. Clair St., Cleveland, O.

**Naravna kalifornijska
vina na prodaj.**
Dobro črno in bele vino od
35 do 45 centov galona; stare belo
ali črno vino 50 centov galona. Rec-
ling 55 ct. galona. Kdor kupi manj
kakor 50 galon vina, mora dati \$2.00
za posodo.
Dreznik od \$2.25 do \$2.75 ga-
lona; slivovica po \$3.60 galona.
Pri večjem naročilu dam popust.
S spoštovanjem
ŠTEFAN JAKŠHE,
P. O. Box 77, Crockett, California.
Contra Costa Co.
14-11-04

**MISSOURI
PACIFIC
RAILWAY**
JE NAJBOLJŠA ŽELEZNICA, ki
vodi iz Pueblo na vse kraje iztoka.
Vlak je treba premeniti samo en-
krat na poti v New York in sicer na
istoj postaji. Vožnja do New Yorka
traja manj nego tri dni; prihod v
New York po dnevu.
Oglasite se pri:
C. M. COX,
Ass't Ticket Agent,
313 N. Main St., Pueblo, Colo.
H. C. POST,
City Ticket Agent,
39 Broadway, NEW YORK.

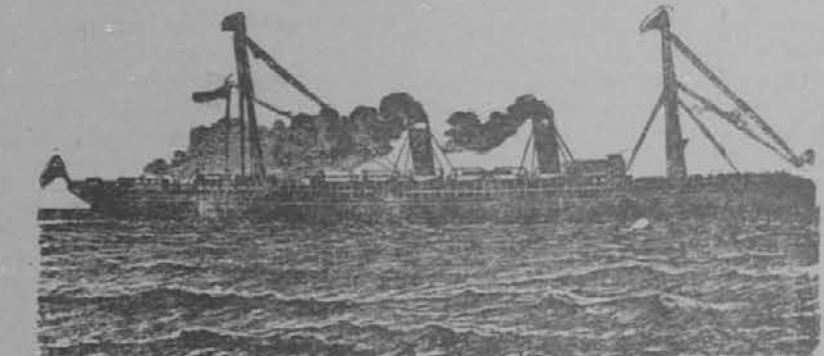
RABI telefon kadar dosepeš na kake postajo v New York in me
veš kako priti k FR. SAKSERJU. Pokliči številke 3795
Cortland in govori slovensko.

Compagnie Générale Transatlantique.
Francoska parobrodna družba

DIREKTA ČRTA DO HAVRE-PARIS-SVICO-INNSBRUK LJUBLJANA.
POŠTNI PARNIKI SO:
"La Lorraine", na dva vijaka. 12,000 ton, \$5,000 konjskih moči.
"La Savoie", " " " 12,000 " 25,000 " "
"La Touraine", " " " 10,000 " 12,000 " "
"L'Aquitaine", " " " 10,000 " 16,000 " "
"La Bretagne", " " " 8,000 " 9,000 " "
"La Champagne", " " " 8,000 " 9,000 " "
"La Gascogne", " " " 8,000 " 9,000 " "
Parniki odplujejo od sedaj naprej vedno ob četrtkih ob 10.
uri dopoldne.
Parniki odplujejo iz pristanišča št. 42 North River, ob Morton Street:
*La Savoie 23. junija 1904. *La Bretagne 28. julija 1904
*La Champagne 30. junija 1904. *La Champagne 4. avgusta 1904
*La Lorraine 7. julija 1904. *La Gascogne 11. avgusta 1904
*La Touraine 14. julija 1904. *La Touraine 18. avg. 1904.
*La Savoie 21. julija 1904. *La Lorraine 25. avg. 1904.
Parniki z zvezdo zaznamovani imajo po dva vijaka.
Glavna agencija: 32 BROADWAY, NEW YORK.

HOLLAND-AMERICA LINE
(HOLLAND-AMERIŠKA ČRTA)
vozi kraljevo nizozemsko in pošto Zedinjenih držav
med NEW YORKOM in ROTTERDAMOM preko
Boulogne-sur-Mer.

NOORDAM, parnik z dvojnimi vija-
kom, 12,500 ton. STATENDAM, parnik z dvojnimi
vijaikom, 10,500 ton.
RYNDAM, parnik z dvojnimi vija-
kom, 12,500 ton. ROTTERDAM, parnik z dvojnimi
vijaikom, 8,300 ton.
POTSAM, parnik z dvojnimi vija-
kom, 12,500 ton.
Najceneja vožnja do ali od vseh krajev južne Avstrije.
Radi cene glej na posebej objavljenih listinah.
Parobrodna črta ima svoje pisarne v mestih:
DUNAJ, I. Kolowratring 10. INOMOST, 3 Rudolfstrasse.
THST, št. 7 Prosta luka. BRNO, 21 Krona.
Parniki odplujejo:
Iz ROTTERDAMA vsak četrtek in iz NEW YORKA vsako sredo
ob 10. uri zjutraj.
HOLLAND-AMERICA LINE.
39 Broadway, NEW YORK. 90-2 Dearborn St., CHICAGO, ILL.

RED STAR LINE
(Prekomorska parobrodna družba „Rudeča zvezda“)
posreduje redno vožnjo s poštami parniki med
New Yorkom in Antwerpenom, * * * * *
* * * * * Philadelphijo in Antwerpenom.

Prevaža potnike s sledečimi poštami parniki:
*ADERLAND dva v jaka 19736 ton. *KROONLAND 12760 ton.
*EELAND 11905 ton. *FINNLAND 12760 ton.
Pri cenah za medkrovoje so vpoštete vse potrebščine, dobra
hrana, najboljša postrežba.
Pot čez Antwerpen je jedna najkrajših in najprijetnejših za
potnike iz ali v Avstrijo: na Kranjsko, Stajersko, Koroško, Primorje,
Hrvatsko, Dalmacijo in druge dele Avstrije.
Iz NEW YORKA odplujejo parniki vsako soboto ob 10. uri
dopoldne od pomola štev. 14 ob vzožju Fulton Street. — Iz PHILA-
DELPHIJE vsako drugo sredo od pomola ob vzožju Washington St.
Glede vprašanj ali kupovanja voznih listkov se
je obrniti na:
Office, 9 Broadway, New York City.
90-96 Dearborn Street, CHICAGO. Century Building, SAINT LOUIS.
21 Post Street, SAN FRANCISCO. — ali na njene zastopalke.

Kje je najbolj varno?
naložen denar :: :: :: ?
Hranilnih ulog je:
18,147.856 kron 60 vin.
Rezervnega zaklada je:
611,000 kron.
Mestna hranilnica ljubljanska
je največji, najmočnejši in najstarejši slovenski denarni zavod
te vrste po vsem Slovenskem.
Sprejema uloge in jih obrestuje po 4 odstotke, a obresti pripisuje vsakega pol leta
h glavnici, tako da obresti spet obrestuje. Rentni davek za vlagatelje plačuje hranilnica sama.
V mestni hranilnici je najvarnejše naložen denar. Ni ga zavoda, kateri bi se v tem
oziru mogel meriti s hranilnico. Za varnost vseh hranilnih ulog v mestni hranilnici
ljubljski jamči njen bogati zaklad, a poleg tega še mesto Ljubljana z vsem svojim pre-
moženjem in z vso svojo davčno močjo. Varnost je toraj tako velika in za večne čase
zagotovljena, da vlagatelj ne morejo nikdar imeti nobene izgube. To pripozna država
s posebnim zakonom in zato c. kr. sodišča nalagajo denar maleoletnih otrok in varovan-
cev le v hranilnico, a ne v kak drugi denarni zavod, ker je le hranilnica, a ne posojilnica
PUPILARNO varen denarni zavod.
Rojaki v Ameriki pazite toraj, kadar pošiljate v potu svojega obraza težko prislužen denar v staro do-
movino, da se obračate na nas. MESTNA HRANILNICA LJUBLJANSKA vam ne obeta zlatih gradov v
zraku, ampak vam daje trdno varnost za vaš denar, da ste lahko mirni in brez vse skrbi.
Letos v jeseni preseli se Mestna hranilnica ljubljanska v svojo lastno novo zidano palačo v Presernovih ulicah.
Naš zaupnik v Zedinjenih državah je že več let naš rojak gosp.
109 Greenwich St., **Frank Sakser,** 1778 Saint Clair St.
NEW YORK. CLEVELAND, O.